

La propietat privada, eix de la desigualtat

Premi del concurs "Opinió escrita'2016"

Joana Cano Romeu

Sovint, parlem del segle XXI com l'era de la prosperitat i les oportunitats. Som la societat de les noves tecnologies, ens sentim lliures i creiem que podem aconseguir tot allò que ens proposem gràcies a la globalització i a un sistema econòmic que se sustenta en el consum i en l'empobriment de milions de persones.

Segons Karl Marx, *"La desvaloració del món humà creix amb relació directa a la valoració del món de les coses."* Així doncs, el consumisme no és la llibertat de tots, sinó una esgerda entre el que tenim i el que creiem que necessitem tenir. El mateix sistema ens fa creure que la felicitat s'amaga en els béns materials i que som el que posseïm.

De fet, és en la propietat, i sobretot en la capacitat humana de sentir-se amb dret de posseir coses, terres, idees i, fins i tot, persones. No cal anar gaire lluny per adonar-se que tots tenim un preu, un valor i, potser, un propietari. Un exemple d'això són les relacions de gènere, el patriarcat i la monogàmia. La propietat privada i la família sovint justifiquen la necessitat de protegir allò particular i desentendre's dels béns comunitaris.

La monogàmia va ser la primera forma de família que va tenir com a base condicions socials i no naturals. En essència, sorgeix com una orientació de propietat privada, la qual es pot entendre també com l'origen de les normes sexuals en general. És a dir, la nostra manera d'estimar avui dia segurament no és més que una qualitat històrica basada en ser propietat i propietaris. Frederic Engels afirma, al llibre *Origen de la família, de la propietat privada i de l'estat*: "La monogàmia fou un gran progrés històric, però alhora inaugurà, juntament amb l'esclavitud i la propietat privada, aquella època que encara dura a dia d'avui i en la qual cada progrés és també un retrocés relatiu". Aquestes paraules m'han fet reflexionar sobre l'origen de les desigualtats actuals: sembla que totes apareixen amb la propietat privada i la manera que té l'home d'orientar el pensament a la propietat.

Les comunitats primitives potser no eren del tot lliures, ja que depenien de la naturalesa, però almenys homes i dones tenien el mateix pla de drets i, encara que no s'ocupaven de les mateixes feines, tota la comunitat vetllava per les necessitats col·lectives. Però amb la millora de les tècniques de treball i el creixent benestar, van començar a aparèixer classes socials i, amb elles, la cobejada propietat privada, que engendrava un nou vincle, el poder de l'home contra l'home.

Tal i com ho van fer constar Marx i Engels (1932), al *Manifest Comunista*, "La història de la societat humana és la història de les lluites entre opressors i oprimits." De fet, seguir el rastre històric de les classes dominants és observar l'ambició per augmentar la propietat i el poder que les caracteritzen, a més de les infinites atrocitats que ha provocat. Una de les més significatives és l'esclavitud i el control de la força del treball humà, que és també fruit de la propietat privada, però sobretot s'explica per l'orgull i la satisfacció del poder. L'administració de les coses s'ha transformat en opressió i explotació.

No cal anar gaire lluny per trobar exemples d'esclavitud. Sovint creiem que els esclaus són aquells que apareixen a l'Antiguitat, els que més tard van aixecar els monuments de l'Imperi romà a ritme del fuet, els mateixos que van passar a ser servents a l'època feudal i els que segles més tard seguirien vivint en condicions infrahumanes i sent propietat privada de terratinents i empresaris, que els robaven les terres i la llibertat.

Pensem-hi: fa només un segle i mig que es va produir l'abolició jurídica de l'esclavitud. Als Estats Units va ser després d'una guerra sagnant liderada per Abraham Lincoln. Els esclaus havien estat mà d'obra barata de les hisendes americanes durant el segle XVIII i gran part del XIX.

S'ha de tenir en compte que l'abolició de l'esclavitud apareix també de la mà de les diferents revolucions, especialment la francesa i el congrés de Viena del 1815 que ens introdueixen en aquesta nova etapa capitalista industrialitzada basada en drets humans, on l'esclavitud hauria estat una roca enmig d'un camí de moralitat i economia.

Ara bé, realment creiem que l'esclavitud ha estat abolida? Crec que encara convivim amb l'esclavitud. Potser ja no és explícita, no hi ha fuets ni tràfic d'esclaus evident, però sí que hi ha tràfic de persones, i condicions de treball infrahumanes, tant en països subdesenvolupats i com en les grans potències. Molts de nosaltres som esclaus: esclaus del rellotge, del consumisme, dels

interessos econòmics, de la feina, de les farmacèutiques etc. I el més trist de tot és que sempre que hi hagi una minoria que se'n beneficiï, ho seguirem sent. En definitiva, tot i els avenços que creiem haver fet, hi ha noves representacions de les antigues desigualtats. Les ales que creiem tenir no són més que fils conductors que ens marquen els moviments com si fóssim titelles.

Així doncs, mentre hi hagi propietat privada i el poder sigui en mans d'una minoria, no hi haurà igualtat ni llibertat, sinó opressió. L'herència social i el gran pes del capitalisme ens ha posicionat en aquest cicle viciós que es retroalimenta: som esclaus de la nostra pròpia societat i de nosaltres mateixos, i només serem lliures quan la nostra felicitat i els nostres interessos vagin més enllà de béns materials.